

ábhair

An t-ábhar ceart don tasc

Súil thapa ar an gceacht

Tosaigh trí bhileog páipéir a choinneáil in airde mar scáth fearthainne bréige faoi bháisteach na hÉireann agus fiafraigh an gcoinneodh sé aon duine tirim. Léirigh mar shampla conas éadach bog a roghnú seachas adhmaid cruaidh do bhéirín, agus abair cúis ghearr leis. Tar éis duit braon uisce a ligean ar pháipéar agus ar phlaisteach mála mar thaispeántas, láimhseálfaidh na grúpaí na samplaí ar na tráidirí, ansin meaitseálfaidh siad ceithre chárta pictiúr tascanna (scáth fearthainne, béirín, fuinneog, mála) leis an ábhar is fearr agus inseoidh siad a gcúis. Críochnaigh le dhá nó trí ghrúpa ag roinnt meaitseáil amháin.

Cuspóirí foghlama

- Pictiúr de thasc a mheaitseáil le hábhar a oireann don tasc sin
- Ábhair a láimhseáil agus ceann acu a roghnú do thasc, le cúis shimplí
- A rá cén fáth a n-oireann ábhar go maith do thasc ar leith

Roimh an gcloigín – ullmhúchán

An oíche roimh ré: tráidire amháin do gach grúpa ina mbeidh píosa éadaigh, bloc adhmaid, páipéar, plaisteach trédhearcach ó chlúdach cáipéisí, plaisteach teimhneach ó mhála, cairtchlár, agus spúnóg nó clúdach miotail. Déan cinnte go bhfuil difríocht shoiléir idir an dá phlaisteach. Priontáil ceithre chárta pictiúr tascanna do gach grúpa. Bíodh cupán beag uisce agus tuáille páipéir réidh agat don taispeántas braoin a dhéanfaidh tú os comhair an ranga.

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
samplaí don tráidire ábhar (píosa éadaigh bhoig, plaisteach trédhearcach ó chlúdach cáipéisí, píosa plaistigh theimhnigh uiscédhíonaigh ó mhála siopadóireachta nó ó éadach boird, páipéar, bloc nó fuíoll adhmaid, spúnóg mhiotail nó clúdach mín, píosa cairtchláir)	1	grúpa	seomra ranga	aon phíosaí glana ón teach a bhfuil na hairíonna céanna acu (sean-T-léine, plaisteach ó mhála bia, cárta ó bhosca gránaigh)
cártaí pictiúr tascanna (scáth fearthainne, béirín, fuinneog, mála)	1	grúpa	leagan inphriontáilte a chuirtear ar fáil	ceithre cinn de nótaí greamaitheacha, le líníocht mhór shimplí de gach tasc orthu agus an líne ghearr faoin tasc ó nótaí an mhúinteora i gcéim 4, le léamh os ard agat
tráidire éadomhain nó clúdach bosca do na samplaí	1	grúpa	seomra ranga	clúdach glan cairtchláir nó bosca lóin
bileog de ghnáthpháipéar don spreagadh tosaigh	1	rang	seomra ranga	aon phíosa páipéir nach bhfuil ag teastáil
cupán beag uisce agus tuáille páipéir le haghaidh na tástála uisce a dhéanfaidh an múinteoir	1	rang	seomra ranga	cúpla braon as buidéal uisce agus ciarsúr páipéir

Pointe sábháilteachta

Ná cuirtear aon rud sa bhéal; fanann na píosaí beaga ar an tráidire. Is tusa amháin a choinníonn an cupán uisce — braon amháin, sin an méid — agus glan aon doirteadh láithreach.

Céimeanna teagaisc

- **Ag Tosú:** Ná coinneigh ach bileog amháin de ghnáthpháipéar. Lig ort gur scáth fearthainne é, déan miongháire, agus glac le freagraí gasta ó dhá nó trí pháiste faoi cé acu a d'oibreodh sé faoin mbáisteach nó nach n-oibreodh. Fág na tráidirí dúnta ionas go n-éistfidh na páistí seachas a bheith ag láimhseáil na samplaí.
- **Ábhair a oireann don tasc:** Coinnigh éadach bog agus bloc adhmaid in airde ionas gur féidir leis an rang an difríocht a mhothú. Fiafraigh cé acu a oireann do bhéirín agus lig do na páistí cúis ghearr a ghlaoch amach. Léirigh é uair amháin: mothaigh an dá cheann, agus roghnaigh an t-éadach mar go gcaithfidh béirín a bheith bog le barróg a thabhairt dó. Ná cuir ar an gclár ach na lipéid 'oireann' agus 'cén fáth'.
- **Mothaigh na hábhair:** Cruinnigh an rang le chéile ar dtús. Lig braon uisce amháin ar pháipéar agus ar phlaisteach teimhneach mála ionas go bhfeicfidh na páistí sa tsraith chúil an páipéar ag sú an uisce agus an t-uisce ina shuí ar bharr an phlaistigh; glan láithreach é. Ainmnigh 'coinníonn sé uisce amach' / 'ligeann sé uisce isteach'. Cuir na grúpaí chuig na tráidirí agus spreag iad le hairí amháin ag an am: bog nó crua, trédhearcach, an gcoinneodh sé an bháisteach amach.
- **Meaitseáil an tasc:** Léigh an líne faoi gach tasc os ard sula dtosaíonn na grúpaí. Meabhraigh dóibh go dteastaíonn plaisteach an mhála a choinníonn an t-uisce amach don scáth fearthainne, gur féidir cairtchlár a úsáid don mhála, agus gur féidir an miotal nó an t-adhmad atá fágtha a fhágáil ar an tráidire. Tabhair cuairt ar na grúpaí agus fiafraigh 'Cén fáth ar roghnaigh sibh an ceann sin?', agus athluaigh na cúiseanna maithe os ard. Tabhair na cártaí ceann ar cheann do ghrúpaí nach bhfuil chomh muiníneach sin.
- **Ár gcúiseanna a roinnt:** Iarr ar dhá nó trí ghrúpa meaitseáil amháin a thaispeáint agus a gcúis a rá. Mol na cúiseanna maithe éagsúla a oireann don tasc. Cuir abairt ghearr amháin faoi dhéantóirí isteach sa chomhrá: roghnaíonn déantóirí an t-ábhar is fearr a oireann do gach tasc — díreach mar a rinne sibhse don bhéirín agus don scáth fearthainne.

Cad ba cheart a fheiceáil

Bí ag súil go meaitseálfar an scáth fearthainne le plaisteach teimhneach uiscédhíonach (coinníonn sé an bháisteach amach), an béirín le héadach bog, an fhuinneog le plaisteach trédhearcach, agus an mála le cairtchlár nó le plaisteach láidir. Is minic nach n-úsáidtear an miotal ná an t-adhmad — tá sé sin ceart go leor. Má chuireann grúpa páipéar tanaí ar an scáth fearthainne, is deis é sin le labhairt faoi, ní cúis le hiad a cheartú go géar; ní oireann gnáthpháipéar cóipe go maith don bháisteach.

Míthuiscintí agus idirghabhálacha

- **Roghnaigh mé é seo mar go bhfuil sé deas / mar gurb é an dath is fearr liom é.** — Dírigh a n-aird ar ais ar chárta an taisc: 'An gcabhraíonn sé sin leis an scáth fearthainne sinn a choinneáil tirim?' nó 'An gá don bhéirín a bheith deas, nó bog le barróg a thabhairt dó?' Treoraigh iad i dtreo airí amháin a chuireann an tasc i gcrích.
- **Is iad na rudaí troma is fearr i gcónaí.** — Coinnigh cárta an bhéirín agus an píosa éadaigh in airde. Le barróg a thabhairt, tá sé níos tábhachtaí a bheith bog ná a bheith trom — tá an t-adhmad láidir, ach ní hé an t-ábhar ceart don tasc seo é.
- **Dhéanfadh páipéar scáth fearthainne maith.** — Meabhraigh dóibh an braon uisce a chonaic siad ar ball: ligeann páipéar uisce isteach; coinníonn plaisteach an mhála an t-uisce ina shuí ar a bharr. Fiafraigh díobh cé acu a choinneodh báisteach na hÉireann dinn.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Tabhair na ceithre chárta ceann ar cheann agus tairg an tús abairte 'Roghnaigh mé é seo mar go bhfuil sé...' fad a bhíonn an páiste ag síneadh méire i dtreo an tsampla. • Cuir beirt ag obair le chéile ag bord an mhúinteora le cárta an scátha fearthainne ar dtús, ionas go gcleachtfaidh siad 'coinníonn sé uisce amach' agus plaisteach an mhála ina lámh acu.	• Tar éis dóibh na ceithre cinn a mheaitseáil, iarr ar an ngrúpa airí amháin a ainmniú do gach rogha (bog, trédhearcach, coinníonn sé uisce amach, láidir).	• Iarr orthu ábhar amháin a ainmniú nach n-oirfeadh do thasc, agus cúis ghearr leis (mar shampla, adhmad don bhéirín mar go bhfuil sé crua).

Nasc traschuraclaim

Nasc le teanga ó bhéal: cleachtann na páistí abairt ghearr iomlán — Roghnaigh mé é seo mar go bhfuil sé bog / mar go gcoinníonn sé an bháisteach amach.